ክታበት ኤች.ፒ.ቪ

ሂዩማን ፓፒሎማ ቫይረስ (HPV) ካንሰር ከስዕብ ዝኽእል ልሙድ ቫይረስ እዩ። ክታበት HPV ንመከላኸሊ ካንሰር ቁልፊ እዩ።

ክታበት ኤች.ፒ.ቪ ካብቶም ኣዝዮም ጎዳእቲ ዓይነታት ሂዩማን ፓፒሎማቫይረስ ይከላኸል። እቲ ክታበት ውሑስን ውጽኢታውን ኮይኑ ካብ 11 ዓመት ዕድመ ጀሚሩ ንኣወዳትን ኣዋልድን ዝምከርን ኣብ 9 ዓመት ዕድሚኦም እውን ግን ክወሃብ ይኽእል።

እቲ ክታበት ኣብ መጀመርታ ዕድመ ንእስነት ምስ ዝውሃብ ዝበለጸ ስራሕ ዝሰርሕ ኮይኑ፣ ሕማም ምክልኻል ንኽምዕብል ግዜ ይህብ፣ እዚ ማለት ድማ መንእሰያት እናዓበዩ ምስ ከዱ ዝሓሸ ምክልኻል ማለት እዩ።

ክታበት፦ ንመከላኸሊ ዝበለጸ ዕድልኻ።

ብዛዕባ ክታበት ሕቶታት እንተሃልይኹም፣ ንወሃቢ ክንክን ጥዕናኹም ሕተቱ።

ንተወሳኺ ሓበሬታ ብዛዕባ ክታበትን ሕማማትን ኣብዚኦም ተወከሱ፦

- hhs.iowa.gov/public-health/immunization
- www.immunize.org
- www.cdc.gov/vaccines
- www.aap.org

IOWA Health and Human Services
Public Health

06/2024

ናይ ሂዩማን ፓፒሎማቫይረስ (HPV) ክታበት

ንዝሓሸ ህይወት ክታበት ውሰዱ!

IOWA Health and Human Services
Public Health

ኤች.ፒ.ቪ እንታይ እዩ?

ኤች.ፒ.ቪ ዋላ ሓደ በቲ ሕማም ዝተለኽፈ ሰብ ምልክት ወይ ምልክታት እንተዘይሃለዎ ብጾታዊ ርክብ ይላባዕ። ኣብ መብዛሕትኡ እዋን ረኽሲ ኤች.ፒ.ቪ ባዕሉ ይጠፍእ እሞ በቲ ቫይረስ ዝተለኽፉ ሰባት ከም ዘለዎም ፈጺሞም ኣይፈልጡን። ግን፣ ኤች.ፒ.ቪ ኣብ ዘይጠፍእሉሓልፈሉ እዋን ከም ቁስሊ ብልዕትን ካንሰርን ዝኣመሰሉ ናይ ጥዕና ጸገማት ከስዕብ ይኽእል። መብዛሕትኡ ግዜ ሓደ ሰብ ብኤች.ፒ.ቪ ምስ ተለኽፈ ካንሰር ንኽምዕብል ዓመታት ይወስድ። ኤች.ፒ.ቪ ኣብ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኣንስትዮን ብዙሕ ከቢድ ሳዕቤናት ክህልዎ ይኽእል እዩ እዞም ዝስዕቡ ሓዊሱ፦

- ናይ ማህጸን ካንሰር
- ናይ ዩሑልቫር ካንሰር
- ናይ ርሕሚ ካንሰር
- ናይ መሃንቱስ ካንሰር
- ናይ ብልዕቲ ካንሰር
- ናይ ጎሮሮ ካንሰርን ቁስሊ ብልዕትን

ሓቅታት ኤች.ፒ.ቪ

- ኣብዚ ሕዚ እዋን 79 ሚልዮን ኣሜሪካውያን ብኤች.ፒ.ቪ ተለኺፎም ኣለዉ
- ኣብ ዓመት 14 ሚልዮን ሓደስቲ ሰባት ብኤች.ፒ.ቪ ይልከፉ
- ኣብ ኣሜሪካ ዝነብሩ 36,500 ሰባት ብሰንኪ ረኽሲ ኤች.ፒ.ቪ ዝመጽእ ካንሰር ከምዘለዎም ይግመት
- 90% ካብቶም ብኤችፒቪ ዝመጹ ካንሰራት ብክታበት ኤችፒቪ ክከላኸሉ ይኽእሉ ነይሮም፤ ኣብ ኣሜሪካ ኣብ ዓመት ብገምጋም 33,700 ኬዛት ይርከቡ
- ማሕበር ካንሰር ኣሜሪካ ኣብ ኣሜሪካ 12,000 ሓደስቲ ሕሙማት ወራሪ ካንሰር ማህጸን ከምዘጋጥምን ኣብ ዓመት ኣስታት 4,000 ደቂ ኣንስትዮ በቲ ሕማም ከምዝሞታን ይግምት

ምክልኻል ኤች.ፒ.ቪ

ክታበት ኤች.ፒ.ቪ ነቶም ቅድሚ ንኤች.ፒ.ቪ ምቅላዖም ነቲ ተኸታታሊ ክታበት ዝዛዝሙ ውልቀሰባት ዝዓበየ ጥዕናዊ ረብሓታት ይህብ። ክታበት ኤች.ፒ.ቪ ካብ 11 ዓመት ዕድመ ጀሚሩ ንኣወዳትን ኣዋልድን ዝምከርን፣ ኣብ 9 ዓመት ዕድሚኦም ግን ክወሃብ ይኽእል። ንዓበይት መንእሰያትን መንእሰያት ዓበይትን ምክትታል ክታበት ምሃብ ይምከር።

ክንደይ ዶዝ ክታበት ኤች.ፒ.ቪ የድሊ?

ተኸታታሊ ክታበት ኤች.ፒ.ቪ ኣብ ውሽጢ 6 ኣዋርሕ ክልተ ወይ ሰለስተ ዶዝ ዝሓዘ ኮይኑ ምስ ካልኦት ክታበታት ኣብ ሓደ ግዜ ክውሃብ ይኽእል። ምሉእ መከላኸሊ ንምሃብ ምሉእ ተኸታታሊ ክታበት ኤች.ፒ.ቪ ኣድላዪ እዩ። እቲ ክታበት ኣብ ቅድመ ዕድመ ንእስነት ዝበለጸ ውጽኢት ዝህብ ኮይኑ፣ ንነዊሕ እዋን ዝጸንሕ መከላኸሊ ይህብ።

ክታበት ኤች.ፒ.ቪ ውሑስ ድዩ?

ኣብ ኣሜሪካ ዝወሃብ ክታበት ውሑስን ውጽኢታውን እዩ። ልሙዳት ጎናዊ ሳዕቤናት ክታበት ንኣሽቱ ኮይኖም ኣብቲ ክታበት ዝተዋህቦ ቦታ ቃንዛ ወይ ትሑት ደረጃ ዘለዎ ሰዓል የጠቓልል። ከምዚኦም ዝኣመሰሉ ንኣሽቱ ምልክታት ንቡር ስለዝኾኑ ኣካላትና ሕማም ምክልኻል ክሃንጽ ከሎ ትጽቢት ክግበር ይግባእ። ከቢድ ግብረ መልሲ ኣዝዩ ሳሕቲ እዩ። ዝኾነ ክታበት ዝወስድ ሰብ ብዛዕባ ክልቲኡ ረብሓን ሓደጋን ምሉእ ሓበሬታ ክወሃቦ ይግባእ። ዝኾነ ሕቶ ወይ ስክፍታታት ምስ ወሃቢ ክንክን ጥዕናኻ ክዘራረብ ኣለዎ።

መዛግብቲ ክታበት

መርትዖ ክታበት ኣብ ምሉእ ህይወት ኣድላዪ ክኸውን ይኽእል። ብዛዕባ ምእታው ክታበት ናብ ስርዓተ ሓበሬታ መዝገብ ክታበት ኣዮዋ (IRIS)ን ቅዳሓት መዛግብትኻ ንምርካብን ምስ ወሃቢኻ ክንክን ጥዕና ተዘራረብ።

ብደረጃ ዓለም፣ ናይ ማህጸን ካንሰር **ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ብብዝሒ ዝረአ ካንሰር** ኣብ ራብዓይ ደረጃ ዝስራዕ ኮይኑ፣ ኣብ ዓመት ልዕሊ 604,000 ሓደስቲ ሕሙማትን **342,000 ሞት ከምዘስዕብን ይግመት።**